

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı**

**SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILABİLECEK
BİR ÖĞRETİM YÖNTEMİ OLARAK SÖZLÜ TARİH:
AMAÇ, İÇERİK, UYGULAMA**

Meryem KAYA
(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul

2013

İÇİNDEKİLER

ÖZGEÇMİŞ	ii
İLETİŞİM BİLGİLERİ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
TABLO LİSTESİ.....	xii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiv
GÖRSEL LİSTESİ	xv
KISALTMALAR	xvi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Önem	3
1.3. Sınırlılıklar.....	4
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Tanımlar.....	5
1.1.1. Tarih Öğretiminin Amaçları	6
1.1.2. Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilecek Bir Yöntem Olarak Sözlü Tarih Nedir?	12
1.1.2.1. Akademik Düzeyde Sözlü Tarih Yönteminin Gelişim Süreci.....	14
1.1.2.2. Akademik Düzeyde Sözlü Tarih Proje Süreci	19
1.1.3. İlgili Araştırmalar	28
1.1.3.1. Akademik Düzeyde Sözlü Tarih Çalışmalarına Örnekler	28
1.1.3.2. Eğitim Alanında Yapılan Sözlü Tarih Araştırmaları	34
1.1.4. Yapılandırmacı Sosyal Bilgiler Programı	36
1.1.5. Sosyal Bilgiler Programı Kapsamında Sözlü Tarih Yöntemi.....	39
1.1.6. Sosyal Bilgiler Programı'nda Sözlü Tarih Çalışmasının Varlığı/Yokluğu	43

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	49
2.2. Çalışma Grubu	49
2.3. Verilerin Toplanması.....	50
2.3.1. Sözlü Tarih Ödevi Uygulama Süreci.....	51
2.3.3. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	55
2.3.3.1. Ön Test ve Son Testin Uygulanması	55
2.3.3.2. Öğrenci Günlüklerinin Uygulanması.....	55
2.3.3.3. Öğrenci Ödevleri.....	56
2.3.3.4. Öğrenci Görüşmeleri.....	56
2.3.3.5. Öğrenci Sunumları	57
2.3.3.6. Veli Anketi.....	57
2.4. Verilerin Analizi	59
2.4.1. Ön Test ve Son Test Analizi.....	59
2.4.2. Günlüklerin Analizi	60
2.4.3. Öğrenci Ödevlerinin Analizi	60
2.4.4. Öğrenci Görüşmelerinin Analizi	61
2.4.5. Öğrenci Sunumlarının Analizi.....	62
2.4.6. Veli Anketinin Analizi	62

BÖLÜM III

BULGU VE YORUMLAR

3.1. Öğrencilerin Tarih Bilimi ve Tarih Dersi/Sosyal Bilgiler Dersi Algıları	
Araştırma Öncesi ve Sonrası Nasıldır?	63
3.1.1. Öğrencilere Göre Tarih Nedir?.....	63
3.1.2. Öğrencilere Göre Tarih Öğretiminin Amaçları Nelerdir?	70
3.1.3. Öğrencilere Göre Tarihin Kaynakları Nelerdir?.....	73
3.2. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Sözlü Tarih Çalışmasına Yönelik	
Algılarının Ne Olduğuna İlişkin Amaçlar.....	75
3.2.1. Öğrencilerin Sözlü Tarih Kavramına İlişkin Algıları Araştırma Öncesi ve	
Sonrası Nasıl Değişmiştir?	75
3.2.2. Öğrencilerin Sözlü Tarih Çerçevesinde Ortaya Koydukları Ürünlerin	
Nitelikleri Nasıldır?	87
3.2.3. Öğrencilerin Sözlü Tarih Sürecine İlişkin Görüşleri Nasıldır?	94
3.3. Öğrencilerin Değişen Zaman İçerisinde “Meslekler ve Mesleklerin Seçimi”	
Noktasındaki Değişim ve Sürekliliği Anlama Algısı Nasıldır?	114

3.4. Velilerin Sözlü Tarih Yöntemi Kullanılarak Uygulanan Meslek Seçimi Konulu Ödev Sürecine ve Bu Süreçte Öğrencilerdeki Değişime İlişkin Görüşler Nasıldır?	132
--	------------

BÖLÜM IV

SONUÇ

4.1. Öğrencilerin Tarih Bilimi ve Tarih Dersi/Sosyal Bilgiler Dersi Algıları Araştırma Öncesi ve Sonrası Nasıldır?	160
4.1.1. Öğrencilere Göre Tarih, Nedir?	160
4.1.2. Öğrencilere Göre Tarih Öğretiminin Amaçları Nelerdir?	160
4.1.3. Öğrencilere Göre Tarihin Kaynakları Nelerdir?	160
4.2. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersinde Sözlü Tarih Çalışmasına Yönelik Algılarının Ne Olduğuna İlişkin Amaçlar.....	161
4.2.1. Öğrencilerin Sözlü Tarih Kavramına İlişkin Algıları Araştırma Öncesi ve Sonrası Nasıl Değişmiştir?	161
4.2.1. Öğrencilerin Sözlü Tarih Çerçevesinde Ortaya Koydukları Ürünlerin Nitelikleri Nasıldır?	161
4.2.2. Öğrencilerin Sözlü Tarih Sürecine İlişkin Görüşleri Nasıldır?	162
4.3. Öğrencilerin Değişen Zaman İçerisinde “Meslekler ve Mesleklerin Seçimi” Noktasındaki Değişim ve Sürekliliği Anlama Algısı Nasıldır?	163
4.4. Öğrenci Velilerinin Öğrencilerin Deneyimlemiş Oldukları Sözlü Tarih Çalışma Sürecine Dair Bakış Açıkları Nasıldır?	164
4.5. Tartışma	165
4.6. Öneriler	166
4.6.1. Milli Eğitim Bakanlığı İçin Öneriler	166
4.6.2. Program Geliştirme Uzmanları İçin Öneriler	167
4.6.3. Öğretmenler İçin Öneriler	167
4.6.4. Alanda Araştırma Yapacak Akademisyenlere Öneriler	168
KAYNAKÇA	169
EKLER	174